

АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК

*Матеріали
ІХ Всеукраїнської наукової конференції
(м. Умань, 23 березня 2023 р.)*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Національний університет «Острозька академія»

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Київський університет імені Бориса Грінченка

АКТУАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК

Матеріали

ІХ Всеукраїнської наукової конференції

(м. Умань, 23 березня 2023 р.)

Умань

Візаві

2023

УДК 3:303.4(06)

A46

Головний редактор:

Бержанір А. Л., кандидат соціологічних наук, доцент, виконувач обов'язків завідувача кафедри соціальних і правових дисциплін Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Редакційна колегія:

Балановський Я. М., кандидат політичних наук, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Запорожець М. О., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

*Рекомендовано до друку вченою радою історичного факультету
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 14 від 30 березня 2023 р.)*

Актуальні дослідження суспільних наук : матеріали ІХ Всеукр. наук. А46 конф. (м. Умань, 23 берез. 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького [та ін.] ; [голов. ред. А. Л. Бержанір ; редкол.: Я. М. Балановський, М. О. Запорожець]. – Умань : Візаві, 2023. – 276 с.

Збірник містить тези доповідей учасників ІХ Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні дослідження суспільних наук», яка відбулася 23 березня 2023 р. на базі історичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, науково-педагогічних працівників, працівників органів державного управління, аспірантів та здобувачів вищої освіти з актуальних проблем суспільних наук та аналізу соціально-політичної і духовно-ідеологічної сфер життєдіяльності держави.

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2023

6. Meet the Foreign Volunteers Risking Their Lives to Defend Ukraine – and Europe. URL : <https://time.com/6155670/foreign-fighters-ukraine-europe/> (дата звернення: 15.03.2023).

7. До десяти громадян Естонії воюють проти України на боці РФ. URL : <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/03/12/7157837/> (дата звернення: 17.03.2023).

8. В Естонії суд заарештував трьох проросійських політиків. Один з них перед виборами їздив до окупованого Донецька. URL : <https://babel.ua/news/91480-v-estoniji-sud-zaareshtuvav-troh-prorosiyskih-politikiv-odin-z-nih-pered-viborami-jizdiv-do-okupovanogo-donecka>.

9. Іноземні легіони проти агресії Росії: хто і де допомагає Україні. URL : <https://kp.ua/ua/politics/a659353-inozemni-lehioni-proti-ahresiji-rosiji-khto-i-de-dopomahahe-ukrajini> (дата звернення: 10.03.2023).

10. Lithuanian fighting in Ukraine: ‘When you have big heart and small mind, you don’t realise what death is’. URL : <https://www.lrt.lt/en/news-in-english/19/1802532/lithuanian-fighting-in-ukraine-when-you-have-big-heart-and-small-mind-you-don-t-realise-what-death-is> (дата звернення: 12.03.2023).

11. На війні в Україні загинув перший естонець. URL : <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/03/10/7157719/> (дата звернення: 11.03.2023).

Бержанір І. А.,
к. екон. н., доцент кафедри фінансів,
обліку та економічної безпеки,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Фінансова політика є одним з важливих інструментів економічного зростання та забезпечення конкурентоспроможності економіки країни. Підвищення якісного рівня фінансового регулювання сприятиме посиленню

результативності здійснення інституційних змін фінансової системи та економічного середовища у цілому. В умовах трансформаційних перетворень важливим є посилення впливу державного регулювання з метою стимулювання економічного зростання.

Фінансова політика – це сукупність дій державних заходів, що здійснюються державою в межах наданих їй функцій та повноважень у сфері фінансової діяльності суб'єктів господарювання та фінансових інституцій, громадян і безпосередньо держави з метою виконання державою покладених на неї функцій [1].

Основною метою фінансової політики є забезпечення економічної та соціальної стабільності шляхом створення відповідних умов для збалансованого економічного зростання. Внаслідок вирішення конкретних завдань досягається її реалізація, забезпечення фінансовими ресурсами державних програм, фінансування державних видатків, розподіл грошових коштів між галузями і регіонами, стимулювання підприємницької діяльності, кредитування юридичних та фізичних осіб, забезпечення розвитку міжнародних відносин тощо.

Основними елементами фінансової політики є:

- бюджетна політика;
- податкова політика;
- грошово-кредитна політика;
- цінова політика;
- інвестиційна політика;
- митна політика.

Завдання фінансової політики полягають у забезпеченні безперервного фінансування потреб розширеного відтворення; фінансування найважливіших соціальних програм; створенні ефективної системи управління фінансами держави та інших суб'єктів економічних відносин; формування максимально можливого обсягу фінансових ресурсів, що надходять у розпорядження держави [2, с. 89].

Однією з основних проблем реалізації фінансової політики є низька ефективність використання бюджетних коштів для досягнення найкращих показників соціально-економічного розвитку. Недосконалий бюджетний механізм негативно впливає на фінансову політику, а отже, стримує економічну політику держави загалом. Вирішення цієї проблеми вбачається у визначенні чітких пріоритетів розвитку економіки, соціальної сфери та посиленні відповідальності розпорядників коштів за їх цільове та ефективне використання. Держава як основний суб'єкт фінансової політики повинна рішучіше застосовувати фінансові методи планування, управління, контролю, а також фінансові важелі нормативів, санкцій, стимулів для забезпечення фінансової стабільності та підвищення рівня життя населення [3, с. 46].

Отже, фінансова політика держави повинна бути побудована так, щоб її складові елементи сприяли підвищенню ефективності господарської діяльності кожного підприємства, створювали для нього можливість виконувати плани виробничого та науково-технічного розвитку, соціальні програми.

Список використаних джерел:

1. Селіверстова Л. С., Адаменко І. П. Фінансова політика в умовах інституційної економіки. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2018/5.pdf (дата звернення: 20.02.2023).
2. Чугунов І. Я., Качула С. В. Державна фінансова політика забезпечення соціального розвитку суспільства. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 2. С. 87–98.
3. Запатріна І. В. Бюджетне регулювання економічного зростання. Київ : НДФІ. 2008. 37 с.

Вонсович С. Г.,
д. пол. н., професор,
професор кафедри політології та філософії,
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

У ПОШУКАХ ТРАНЗИТОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ

Розглядаючи транзитологічні теорії другої половини ХХ століття, зазначимо, що відліком для цього періоду розвитку теорій транзитології можна